

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 1 juni 1990 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorstel van decreet "houdende organisatie en erkenning van niet-openbare radio's" (St. Vl. Raad, 315 (1989-1990), nr. 1), heeft op 8 juni 1990 het volgend advies gegeven :

Gelet op de hem toegemeten korte termijn dient de Raad van State dit advies te beperken tot de volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET VOORSTEL.

Het voorstel van decreet strekt ertoe de regeling betreffende de niet-openbare radio's opgenomen in het decreet van 6 mei 1982 houdende organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's te vervangen door, enerzijds, een regeling voor lokale niet-openbare radio's en, anderzijds, een regeling voor regionale niet-openbare radio's.

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Omtrent de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om een decreet houdende organisatie en erkenning van lokale radio's aan te nemen, kan er geen twijfel bestaan. Artikel 4, 6E, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wijst "de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale Regering uitgezonderd" immers aan als een culturele aangelegenheid, waarvoor de Gemeenschapsraden krachtens artikel 59bis, § 2, 1E, van de Grondwet bevoegd zijn.

2. Men heeft ook steeds aanvaard dat voor bepaalde technische aspecten inzake radio en televisie de Staat bevoegd is gebleven.

.../...

Ter zake zijn hier meer bepaald van belang de wet van 30 juli 1979 betreffende de radioberichtgeving en het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 houdende reglementering voor het aanleggen en doen werken van de stations voor lokale klankradio-omroep, die de technische normen bevatten.

De regeling van het decreet van 6 mei 1982 - waar-van het voor advies voorgelegde voorstel de vervanging beoogt - en de regeling vervat in de voornoemde wet van 30 juli 1979 sloten goed bij elkaar aan in deze zin :

- dat, enerzijds, artikel 3, § 5, van de wet van 30 juli 1979 bepaalt dat de (door de nationale overheid te verlenen) zendvergunning slechts wordt afgegeven na eensluidend advies van de Ministers die de radio-omroep onder hun bevoegdheid hebben (ingevolge de wetten op de staatshervorming in casu thans te lezen als : de Vlaamse Executieve);
- en dat, anderzijds, artikel 3 van het decreet van 6 mei 1982 bepaalt dat het eensluidend advies bedoeld in artikel 3, § 5, van de wet van 30 juli 1979 slechts kan worden uitgebracht nadat de in dat decreet bedoelde erkenning is verleend.

Het Arbitragehof heeft echter, in een arrest nr. 7/90 van 25 januari 1990 gewezen in antwoord op een prejudiciële vraag van de rechtbank van Verviers, overwogen wat volgt :

"De voormelde bepalingen (nl. artikel 59bis van de Grondwet, artikel 4, 6E, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en artikel 4, § 1, van de wet van

.../...

31 december 1983 tot hervorming der instellingen) hebben de aangelegenheid van de radio-omroep en de televisie in haar geheel naar de Gemeenschappen overgeheveld, behoudens de door de bijzondere wetgever bepaalde uitzondering.

Niettemin, om de integratie van elk van de radio-elektrische golven in het geheel van die welke over het nationale grondgebied worden uitgezonden, mogelijk te maken en om wederzijdse storingen te vermijden, moet de nationale overheid instaan voor de algemene politie van de radio-elektrische golven.

Deze opdracht omvat de bevoegdheid om de technische normen betreffende het toekennen van de frequenties en betreffende het vermogen van de zendtoestellen uit te vaardigen, die gemeenschappelijk moeten blijven voor het geheel van de radioberichtgeving, ongeacht hun bestemming, en om de inachtneming van die normen te verzekeren.

De uitoefening van die bevoegdheid dient evenwel zo geregeld te worden dat zij geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen aan wie - zoals hierboven is vastgesteld - de aangelegenheid van de radio-omroep in principe is toevertrouwd (overweging 2.B.3.).

...

Krachtens die bevoegdheidsverdeling voeren de Gemeenschappen het beleid inzake private radio's en komt het derhalve aan hen en niet aan een nationale overheid toe de vergunningen of erkenningen ter zake te verlenen. De bevoegde nationale overheid moet evenwel de naleving kunnen verzekeren van de technische normen die ze binnen de grenzen van haar bevoegdheid, zoals die is omschreven sub 2.B.3., heeft uitgevaardigd (overweging 2.B.6.)".

Op grond o.m. van die overwegingen kwam het Hof tot de conclusie dat de artikelen 3, 10, tweede lid, en 11 van de wet van 30 juli 1979 de regels schenden die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de

.../...

onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Hoewel het Arbitragehof zich in het genoemde arrest slechts over een prejudiciële vraag heeft uitgesproken en de genoemde wetsbepalingen dus vooralsnog niet vernietigd zijn, zal de Vlaamse Raad toch rekening dienen te houden met de bevoegdheidsverdeling zoals daarover in dat arrest door het Hof werd geoordeeld.

Dat betekent o.m. dat het zaak van de Vlaamse Gemeenschap (en dus in de eerste plaats zaak van de Vlaamse Raad) is om de nodige regelingen te treffen inzake de technische normen - de normen betreffende het toekennen van de frequenties en deze betreffende het vermogen van de zendtoestellen uitgezonderd - alsmede inzake het verlenen van de vergunningen voor de lokale radio's.

De voornoemde uitspraak van het Arbitragehof impliceert tevens dat er thans geen wettige regeling inzake uitzendvergunningen meer bestaat en het verrichten van uitzendingen door niet-openbare radio's die geen uitzendvergunning bezitten op dit ogenblik niet meer kan worden gesanctioneerd.

Ook de regeling inzake de erkenning - zowel de bestaande als de in het voorstel ontworpen - zal niet meer kunnen worden toegepast zolang de Vlaamse Raad geen regeling inzake de zendvergunning zal hebben getroffen, daar zowel het decreet van 6 mei 1982 als het voorstel het verkrijgen en het

.../...

behoud van de erkenning o.m. afhankelijk stellen van het "zich houden aan de bepalingen van de zendvergunning".

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Artikel 2.

1. Het tweede en het derde lid van 2E horen niet thuis in definities. Men brenge ze onder in een apart artikel van hoofdstuk I.

Het verdient bovendien aanbeveling nader te omschrijven wat in het derde lid met "gestructureerde eenvoudigheid in het programmabeleid" wordt bedoeld.

2. Het 3E kan worden geschrapt, gelet op het bepaalde in artikel 3, § 1, eerste lid.

Artikel 3.

1. De bepaling van paragraaf 3 zou beter in paragraaf 4 worden opgenomen.

2. Bij paragraaf 6 moet worden opgemerkt dat het de Vlaamse Raad niet toekomt een bepaalde Gemeenschapsminister

.../...

met een opdracht te belasten in plaats van de Executieve in haar geheel. Blijkens de artikelen 69 en 74, 2E, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen beslist de Executieve immers collegiaal en komt het aan haar toe eventueel delegaties toe te staan.

Artikel 4.

Het ware logischer en efficiënter in paragraaf 2 te stellen :

"De Raad stelt jaarlijks een verslag op omtrent zijn activiteiten van het voorbije jaar en deelt dit verslag voor 31 maart van het daaropvolgende jaar mee aan de Vlaamse Raad en aan de Executieve".

Artikel 5.

1. De bepaling van 3E waarbij als erkenningsvoorwaarde wordt opgelegd "in het Nederlands uitzenden, behoudens uitzonderingen toegestaan door de Executieve" is onbestaanbaar met de door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde vrijheid inzake het gebruik van de in België gesproken talen.

Artikel 59bis, § 3, van de Grondwet machtigt weliswaar, in afwijking van het in artikel 23 geformuleerde

.../...

beginsel, de Vlaamse en de Franse Gemeenschap om het gebruik van de talen op drie gebieden te regelen, doch de ontworpen regeling kan onder geen enkele van die drie uitzonderingen worden thuisgebracht.

In dit verband moet er worden op gewezen dat decreten die met schending van artikel 59bis, § 3, van de Grondwet zouden worden uitgevaardigd, voortaan door het Arbitragehof kunnen worden vernietigd of, in het raam van een prejudicieel geschil, onwettig kunnen worden verklaard.

2. Bij 5E moet worden opgemerkt dat "de regels van de journalistieke plichtenleer" juridisch nergens zijn vastgelegd.

Artikel 6.

In de mate dat in paragraaf 2 inzake de termijn waarbinnen de Executieve moet beslissen geen onderscheid wordt gemaakt naargelang het advies van de Raad voor lokale radio's positief dan wel negatief is, zouden de rechten van verdediging van de aanvrager in het gedrang kunnen komen wanneer dat negatief advies aan de aanvrager pas zou worden toegezonden op een ogenblik waarop hij niet meer beschikt over een redelijke termijn om gebruik te maken van het hem door paragraaf 1, laatste lid, gegarandeerde recht om zijn bezwaren bij de Executieve tegen dat negatief advies te doen gelden.

.../...

Om de moeilijkheden uit de weg te gaan die in dit verband zouden kunnen rijzen, wordt voorgesteld paragraaf 2, eerste lid, als volgt te redigeren :

"§ 2. Indien het advies van de Raad positief is, beslist de Executieve over de erkenning binnen zestig dagen nadat de Raad advies heeft uitgebracht. Indien het advies van de Raad negatief is, beslist de Executieve, naargelang van het geval, binnen zestig dagen na de ontvangst van de bezwaren van de aanvrager of binnen zestig dagen na het verstrijken van de termijn van dertig dagen waarbinnen de aanvrager zijn bezwaren kon doen kennen".

Artikel 10.

Dit artikel verklaart de bepalingen van de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht tot antwoord in zoverre ze betrekking hebben op de audiovisuele middelen van toepassing op de lokale radio's.

Bij deze bepaling moet worden opgemerkt dat de vraag of de nationale wetgever dan wel de decretale bevoegd is om het recht tot antwoord m.b.t. de audiovisuele middelen te regelen, het voorwerp van betwistingen is en dat bovendien de rechtbank van eerste aanleg aangaande dat probleem aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag heeft voorgelegd (zie bericht in B.S. van 21 februari 1990).

Het lijkt derhalve geraten op dit punt de uitspraak van het Arbitragehof af te wachten.

.../...

Artikel 11.

Wetgevingstechnisch ware het verkieslijk deze bepaling te redigeren onder de vorm van een formele wijziging van artikel 12 van de wet van 6 februari 1987.

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: J. NIMMEGEERS,	staatsraad, voorzitter,
de Heer	: W. DEROOVER,	staatsraden,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	
Mevrouw	: F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT,
adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

J. NIMMEGEERS.